

Bijeenkomst Expertgroep Zelfredzaamheid

De bijeenkomst vangt aan met de introductie van Nancy Oberijé, Dick Fundter en Jan Kuyvenhoven.

De vraag wordt gesteld wat de exacte Nederlandse vertaling van 'Resilience' is, omdat hier geen eenduidige vertaling wordt gebruikt. Bepaald wordt dat 'Resilience' geen directe vertaling van zelfredzaamheid is maar beter overeenkomt met weerbaarheid. Duidelijk moet zijn dat weerbaarheid een breder begrip is dan zelfredzaamheid.

De samenstelling van de expertgroep wordt besproken, waarbij de vraag wordt gesteld of de groep klein en flexibel moet blijven (waarbij er per gelegenheid aanvullende experts worden uitgenodigd), of juist groot moet zijn met veel vaste kennis. Er wordt besloten dat een kleine en flexibele groep beter is en daarmee nemen de volgende personen zitting in de groep: Jan Mans (*Voorzitter*), Frank Tetteroo (*Secretaris*), Marnix Eysink Smeets, Dick Fundter, Jan Gutteling, Alexander Heijnen, Ira Helsloot, Dingeman de Jong, José Kerstholt, Jan Kuyvenhoven, Nancy Oberijé en Jac Rooijmans.

Het volgende punt op de agenda is de focus van de expertgroep. Als startpunt wordt aangehaald dat de omvang van ramp- en crisisbeheersing steeds groter is geworden. Waar deze taken vroeger volledig voor rekening van burgers was, is door de tijd het accent steeds meer op centrale aansturing komen liggen. Dit heeft er voor gezorgd dat de overheid door de tijd heen een steeds nadrukkelijker rol is gaan spelen. Het gevolg hiervan is het breed opgevatte idee dat burgers geen actie hoeven te ondernemen ten tijde van een crisis. Deze uitgangshouding is niet wenselijk in het geval van een ramp/crisis omdat moet worden ingezien dat volledige rampenvoorbereiding niet bestaat. De overheid kan en wil geen voldoende en constante handelingskracht garanderen voor het moment dat zich een ramp/crisis voltrekt. Dit 'tekortschieten' van constante handelingskracht wordt veroorzaakt door financiële- en procesmatige nadelen aan de kant van de overheid. Mede hierdoor zal moeten worden ingezien dat er een nadrukkelijke rol voor de burger is weggelegd; zelfredzaam handelen.

Aansturen op een minder nadrukkelijke rol voor de professional (i.e. deprofessionaliseren) en daarmee een grotere rol voor de burger wanneer wordt gesproken over zelfredzaamheid kan niet, maar moeten we ook niet willen. Voor beide partijen, maar voornamelijk de burger, moet de 'vraagsturing' centraal staan, zoals deze in het startdocument wordt besproken. We kunnen dus niets weghalen (professional) of teruggeven (burger) wat er niet is. De expertgroep moet zich richten op het bieden van 'nieuw' inzicht dat het ook anders kan; de overheid *minder*-, de burger *meer* aanwezig.

Een ander punt is dat burgers vaak geen behoefte hebben om zich zelfredzaam op te stellen (in de koude fase), wanneer er geen dreiging wordt *ervaren*. De risicoperceptie is dus bepalend voor de houding van de burger; hier zal de expertgroep nadrukkelijk rekening mee moeten houden. Als sturingsmechanisme kan het voorbeeld van de overheid worden gezien; wanneer de overheid het 'braafste jongetje in de klas is' zullen burgers eerder volgen. Ook wordt communicatie gezien als een belangrijk sturingsmechanisme. De kennisoverdracht naar 'onwetende' burgers moet duidelijk. Wat is er wel/niet geregeld, wie zorgt waar wel/niet voor zijn vragen die duidelijk moeten zijn voor zowel overheid als burger. Als voorbeeld hiervan is de meldingsplicht van private ondernemingen ten opzichte van het risico dat zij veroorzaken voor de gemeenschap. In Nederland is het voor deze ondernemingen niet verplicht de betrokken burgers te melden dat er een verhoogd risico is (e.g. gevaarlijke stoffen verwerking in een gebied waar burgers wonen).

Vervolgens wordt besproken op welk niveau de groep zicht moet richten; maatschappij brede rampen, de burger als individu tijdens rampen of het 'dagelijks leed' van burgers. Al snel wordt bepaald dat hierbij het oorspronkelijke standpunt van de expertgroep zal worden gehanteerd en er naar de maatschappij brede rampen wordt gekeken. Het inzicht dat relatief kleine rampen grote sociaaleconomische gevolgen kunnen hebben is hierbij in overweging genomen.

Tot slot wordt er besproken wat de verhouding tussen het kenniscentrum Zelfredzaamheid van het NIFV en de expertgroep zal zijn. Duidelijk wordt dat er in geen geval overlap moet zijn; het zal elkaar moeten aanvullen. Wanneer wordt geconcludeerd dat er significante overlap is zal de expertgroep ophouden te bestaan. Er bestaat een notitie van het kenniscentrum die zal dienen als startpunt voor deze toetsing.

Concrete besluiten:

- Ira Helsloot past het startdocument aan en stuurt dit nogmaals door voor controle.
- Nancy Oberijé stuurt de notitie van het kenniscentrum
- Dingeman de Jong zoekt uit wat de regelgeving is omtrent de communicatie/meldingsplicht van private ondernemingen ten aanzien van de (omwonende) burgers.
- De website zal worden voorzien van informatie betreffende de leden van de expertgroep. Deze informatie zal ten minste bevatten: huidige aanstelling, (relevante) nevenfuncties en persoonlijk belang bij- en bijdrage aan de expertgroep Zelfredzaamheid

De volgende bijeenkomst is op dinsdag 25 september 2012 om 16:00u in Gouda.

Hierna wordt de bijeenkomst afgesloten.